

Nr 41.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd, *angående utbildning i hemorten i vissa för den militära utbildningen erforderliga färdigheter.*

Redan i trontalet vid det högtidliga öppnandet av årets lagtima riksdag bebådades att förslag till provisoriska bestämmelser rörande utbildningstiden för vissa värnpliktiga komme att föreläggas riksdagen. I en den 3 januari 1941 dagtecknad kungl. proposition föreligger redan nu förslag i denna fråga.

Det utrikespolitiska läget motiverar alltjämt att möjligheterna till stärkandet av vår försvarskraft tillvaratagas. Såsom ett led i denna ökade försvarsberedskap kommer riksdagen helt visst att ägna förslaget all den uppmärksamhet, som det förtjänar.

Den utbildningstid, som de värnpliktiga haft att fullgöra, har i förhållande till de flesta nationer på kontinenten varit ganska kort. Givetvis måste numera tagas i betraktande att för bibringande av erforderlig färdighet i handhavande av de moderna vapnen längre övningstid är erforderlig, än som förut varit fallet.

I den kungl. propositionen säger sig departementschefen icke vara beredd att nu taga ställning till utbildningstidens längd i den blivande försvarsorganisationen, men att de senaste årens erfarenheter klart ådagalägga, att större krav än förut måste ställas på de värnpliktigas utbildning. På ett annat ställe i propositionen säger departementschefen att den föreslagna utbildningstiden är att betrakta såsom ett minimum. Utgående härifrån kan man förvänta att den värnpliktstjänstgöring som slutligen kommer att föreslås torde bli minst ett år.

Ett slutgiltigt fastställande av övningstiden för de värnpliktiga till ett år eller däröver kommer att medföra mycket stora kostnader för staten. Men anses den ofrånkomlig torde svenska folket helt visst vara villigt att påtaga sig de bördor, som bli erforderliga.

Emellertid medför en så lång utbildningstid för de värnpliktiga inte bara konsekvenser för staten i fråga om ökade utgifter, utan även för den värnpliktige ynglingen och i många fall för hans anhöriga. Studeranden, eller den som på annat sätt söker bibringa sig yrkeskunskap, får kanske avbryta sitt arbete för att träda i kronans tjänst och får sin utbildningstid förlängd. Ofta inträffar att en familj är beroende av den värnpliktige ynglingens arbetsinkomst. Särskilt i hem där familjeförsörjaren är borta eller familjemedlemmarna bestå av ett flertal minderåriga torde så vara fallet.

Vid jordbruket bli svårigheterna synnerligen kännbara. När ynglingen efter slutad skolgång, kanske kombinerad med den yrkesutbildning, vilken nu mera än förut är behövlig att inhämta vid lantmannaskolorna, som först

skulle börja hjälpa till med gårdens skötsel, ryckes han åter bort för att fullgöra sin värnpliktstjänstgöring.

Jordbrukaren, som kanske saknar medel att anställa arbetsfolk, nödgas själv arbeta så mycket hårdare för att kunna existera. Många andra paralleller i samma riktning skulle kunna uppdragas, men det anförda torde vara tillräckligt för att motivera att även andra vägar än en ytterligare förlängd värnpliktstjänstgöring borde undersökas, när det gäller bibringa våra ungdomar färdigheter i vapnens bruk och andra nödiga kunskaper.

Sedan numera den frivilliga skytterörelsen allmänt omfattas såsom ett verksamt led i vår försvarsberedskap, torde erforderlig skjutskicklighet med vad därtill hörer kunna bibringas vid de överallt i landet befintliga skjutbanorna. Oöverstigligen hinder torde ej heller möta i att övningarna även omfattade t. ex. färdigheter i handhavandet av de moderna automatvapnen, övningar i handgranatkastning m. m.

En annan folkrörelse, nämligen idrottsrörelsen, torde också kunna tagas i försvarets tjänst.

Vid våra idrottsplatser kunde de unga bibringas de första grunderna för militärutbildningen, enskild övning, marsch- och orienteringsövningar i mindre förband m. m., lämpligen under ledning av någon militär instruktör. De således inhämtade kunskaperna skulle motivera en motsvarande avkortning av övningstiden på övningsplatserna. Övningarna kunde huvudsakligen bedrivas å fritiderna och icke inkräkta på arbetstiden i nämnvärd utsträckning. Stora besparingar skulle göras såväl för den enskilde som för staten, därest en sådan ordning kunde genomföras.

Härtill kommer att försvaret på detta sätt skulle knytas fastare till hembygden, än om den värnpliktige under ett helt år eller kanske ännu längre tid nödgades vistas långt borta från hembygden för fullgörande av sin utbildning. Givetvis föreligger icke möjlighet att i motion närmare ingå på den organisatoriska delen av denna fråga. Avsikten är endast att söka få även dessa förslag under prövning vid utarbetandet av det nya förslag till försvarsordning, som bebådas av departementschefen.

I anledning av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t vid utarbetande av en ny försvarsordning måtte undersöka huruvida och i vad mån utbildning i vissa färdigheter, erforderliga för den militära utbildningen, kunde ske i hemorten, samt huruvida en emot utbildningen svarande avkortning av militärutbildningen i större enheter därigenom skulle kunna lämnas.

Stockholm den 20 januari 1941.

Arvid Jonsson

1 Skedsbygd.